

Návrh předběžného projektu

I. Téma výzkumu: Přirozený porod v české společnosti

II. Cíl výzkumu: Cílem výzkumu je zjistit skutečné potřeby rodiček vůči společnosti. Zda ženy v ČR volí formu porodu v závislosti na zkušenostech a prostředí, v němž žijí, anebo zda si vybírají spíše s ohledem na své přirozené, psycho-biologické potřeby. **To by mě zajímalo, jak operacionalizujete „přirozené, psycho-biologické potřeby“).** Chci tím říct, že je to celé dost nejasně formulované. Njesou dost jasné rozdíly mezi oběma možnostmi.

III. Kontext výzkumu: V ČR probíhá většina porodů v porodnicích, které se nijak neliší od klasického nemocničního prostředí. Na porod je pohlíženo jako na kontrolovatelný chirurgický zákrok, který probíhá pod dohledem lékaře, a rodící žena se stává pacientkou, jenž **(jež)** je podřízena pokynům personálu. Psycho-biologické potřeby ženy ani novorozence nejsou brány v potaz **(vážně?)**. V posledních letech sílí zájem veřejnosti o tzv. alternativní či přirozené porody, vznikají hnutí a iniciativy za jejich uvedení do praxe, avšak setkávají se jen s malou podporou ze strany lékařů a porodních asistentek, dokonce se připravují zákony, které by možnosti přirozených částečně porodů omezily. Zaměřili jsme se na zjištění názoru žen, potenciálních rodiček, k dané problematice.

Výzkumná otázka: Do jaké míry ovlivňuje prostředí průběh porodu?

Výzkumná otázka je úplně o něčem jiném, než co avizujete zkoumat. Zajímá vás názor rodiček a výzkumnou otázku následně formulujete takřka medicínsky (vliv prostředí na porod) a postoje rodičky jsou fuč.

IV. Odvozené otázky: Jak působí vliv a názory okolí na postoj ženy k porodu? Mají ženy pocit, že je jim umožněno porodit podle jim vlastních a přirozených potřeb? >> Jaký vliv má charakter konkrétního prostředí, v němž porod probíhá, a způsob jeho vedení, na průběh porodu? << Jak ovlivňuje předešlá ne/zkušenost s porodem nároky na prostředí při porodu?

To v šipkách bych vypustila. Je to obsahově o úplně něčem jiném.

V. Operacionalizace - vysvětlení konceptů a určení indikátorů:

• **forma porodu, s ní souvisí i typ konkrétního prostředí:**

- tzv. *lékařský* (použití medikamentace, nástřihu hráze, monitoru, provedení císařského řezu, časté vyšetřování, jediná možná „povolená“ poloha, holení, klystýr, zákaz jídla a pití, umělé vedení porodu: pokyny „tlačit-netlačit, atd.“, rutinní naladění asistentek-lékaře, sterilní prostředí nemocnice, organizace práce v porodnici, ne/dostatek soukromí, ne/komunikace s rodičkou, psychologické ne/ošetření rodičky (stresu, úzkosti, strachu z neznámého))

- tzv. *přirozený*: respektuje přirozené potřeby ženy a napomáhá samovolnému a bezproblémovému průběhu porodu (příjemné prostředí, barevné stěny i vybavení, které se podobá spíše pokoji-ložnici, klid, přítmí, tlumené hlasy, nerušenost ze strany nemocničního personálu, omezení vyšetřování, výhradně ženský personál, přítomnost osoby, kterou si žena přeje u sebe mít, přirozená volba polohy, využití přírodních prostředků - aromatické oleje či homeopatika, přenechání aktivity ženě, možnost porodit do vody, ponechání dítěte u matky ihned po porodu, možnost soukromí, nepřítomnost lékaře při 2.f. porodní)

- tzv. *v domácnosti* (za pomoci asistentky, s možností rychlého dojezdu do porodnice v případě komplikací - přistavená sanita)

- **vliv okolí** (dramatické referování o porodu, zkreslené informace z dětství (puberty), odborná literatura, přípravné kurzy, rozmanité informace zveřejněné v médiích, zážitky blízkých a známých, obavy blízkých přenášené na rodičku (matka, manžel))
- **vliv předešlých zkušeností** (různí se podle kategorií: žádné zkušenosti, prvorodička / zážitky z předešlých porodů: druhé - třetí - další dítě, popř. předešlé špatné zážitky z nemocničního prostředí; kategorie věku, vzdělání (indikátor schopnosti práce s informacemi))

ok.

VI. výzkumný soubor: ženy žijící v ČR ve věku 15-45 let (bylo by zajímavé, zahrnout také jejich manžele či porodníky), v zastoupení podle průměrné porodnosti podle jednotlivých lokalit porodnic (zohlednit regiony a velikosti sídel)

manžele a porodníky bych nezahrnovala. Bylo by to nebezpečně široké a to bývá jedna ze základních chyb.

VII. strategie výzkumu, použitá technika sběru dat: rozhodli jsme se pro dotazníkové šetření, je možno podpořit řízeným rozhovorem (s menším počtem respondentek), zajímavá by byla i doprovodná analýza dostupných informací o formách porodu (literatura, periodika, média...).

VII. zdůvodnění zájmu: **a)** nastavení optimálních podmínek pro vstup lidské bytosti do života - porod ovlivňuje rozvoj osobnosti a následně i společnost; **b)** finanční difference mezi klasicky vedeným porodem a různými alternativami porodů.

Vědecky „čistší“ by byl zájem vysvětlený snahou zjistit postoje rodiček atd. nežli definovat něco jako optimální podmínky porodu.

IX. publikování výsledků: některý z velkých denníků (MF Dnes), Sociologický časopis, odborná lékařská a zdravotnická periodika, web

Seznam použité literatury a další zdroje

- 1) Čekal, M., Šulc, J.. 2001. Průvodce ženy jiným stavem. Nakladatelství Ivo Železný, Praha.
- 2) Mikulandová, M..2004. Těhotenství a porod - Průvodce české ženy od početí do šestinedělí. Computer Press, Brno.
- 3) Renzetti, C.M..2003. Ženy, muži a společnost. Karolinum, Praha.
- 4) Stadelmann, I..2004. Zdravé těhotenství, přirozený porod. One Woman Press, Praha.
- 5) Odent, M..1995. Znovuzrozený porod. Argo, Opava.
- 6) Goer, H.. 2002. Průvodce přemýšlivé ženy na cestě k lepšímu porodu. One Woman Press, Praha.
- 7) Klaus, M. H., Kennell, J. H., Klaus, P. H. 2004. Porod s doulou. Praha: One Woman Press.
- 8) Leboyer, F. 1995 Porod bez násilí Praha: Stratos.
- 9) Macků, J., Bendl, J., 1996. Porodnictví. Praha: Karolinum.
- 10) Trča, S. 1990. Těhotenství a porod. Praha: Avicenum.
- 11) Macků, Fr. 1996. Skripta pro posluchače lékařských fakult Univerzity Karlovy. Praha: Karolinum.

- 12) Rabušic, L. 2001. Kde ty všechny děti jsou? Praha: Sociologické nakladatelství.
- 13) Machonin, P., Tuček, M. 1996. Česká společnost v transformaci. Praha: Sociologické nakladatelství.
- 14) Strauss, A., Corbinová, J. 1999. Základy kvalitativního výzkumu. Boskovice: Albert.
- 15) Malinová, M. 1991. Některé sociologické aspekty tzv. progresivních metod v porodnictví, Diplomová práce, Brno: MU FF.
- 16) Bartošíková, S. 2001 Osobnost žen, které si vybraly alternativní porod, Diplomová práce, Brno: MU FF Psychologický ústav.
- 17) Hašková. H. 2001 Názorové diference k současným změnám v českém porodnictví. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky.
- 18) Plaňava, I., Pilát, M. 2002. Děti, mládež a rodiny v období transformace. Brno: MU FSS.
- 19) Stav českého porodnictví ve světle oficiálního výzkumu. 2000. Stem. <http://www.rodina.cz/scripts/detail.asp?id=1759>
- 20) <http://www.capacz.cz/> (české porodní asistentky)
- 21) Občanské sdružení Centrum aktivního porodu (OS CAP) - pí.Z.Štromerová
- 22) www.iham.cz - Občanské sdružení Hnutí za aktivní mateřství - pí.M.Vnoučková
- 23) www.rodina.cz/duly - Asociace dul